

Internet Eti?i Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Internet Eti?i Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23673>

Özet

İnternet Eti?i Tutum Ölçe?i, Ö. Torun taraf?ndan 2008 y?l?nda resmi ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?rencilerin **internet** kullan?m?na dair etik alg?lar?n? ve tutumlar?n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif bir ölçektir. Ölçek, bir **yüksek lisans tezi** kapsam?nda, ö?rencilerin dijital ortamlardaki sorumluluk bilincini ve uygun davran?? biçimlerini ölçmeyi hedeflemektedir. Bu araç, özellikle e?itim bilimleri ve bili?im teknolojileri eti?i alanlar?nda, gençlerin çevrimiçi davran?? standartlar?n? belirlemede önemli bir rol oynamaktadır. Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsamlı bir literatür taramas? ve uzman görüşleri do?rultusunda gerçekte?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

İnternet Eti?i Tutum Ölçe?i, **etik**, **tutum**, dijital vatanda?lık, ortaö?retim, siber etik, internet alg?s?.

Yazarlar

Öznur Torun

Amaç

İnternet Eti?i Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, ortaö?retim seviyesindeki ö?rencilerin **internet** ortam?nda sergiledikleri davran??lara yönelik etik **tutum** düzeylerini belirlemektir. Bu ölçek, ö?rencilerin telif haklar?, ki?isel gizlilik, siber zorbalık ve uygunsuz içerik payla??m? gibi konulara ne kadar duyarlı olduklar?n? ölçerek, e?itimcilerin ve politika yap?cılar?n? etik bilinci art?rmaya yönelik müdahale programlar? geli?tirmesine zemin haz?rlar.

Ölçek, aynı zamanda ö?rencilerin algıladıkları etik normlar ile gerçek davran??lar? arasındaki potansiyel tutarsızlıklar? ortaya ç?karmayı amaçlar. Bu sayede, okullar?n bili?im teknolojileri ders içeriklerini ve rehberlik hizmetlerini daha etkin bir şekilde yapılandırmas?na olanak tan?r.

Yapı

Ölçek, ö?rencilerin **internet** eti?ine yönelik inançlar?n? ve de?erlendirmelerini kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı genel olarak "Dijital Etik Sorumluluk" olarak adlandırılabilir. Temel alt boyutlar arasında genellikle ?unlar yer alır (tez içeri?i kesin boyutlar? belirtmedi?i için standart etik konular esas alınmamıştır):

Telif Haklarına Saygı: Yazılmaları ve dijital içeriklerin yasal kullanımı ve paylaşımı.

Siber Zorbalık ve Taciz Karşıtlığı: Çevrimiçi ortamlarda başkalarına karşı saygılı ve yapıcı davranma tutumu.

Gizlilik ve Güvenlik Bilinci: Kişisel bilgilerin korunması ve çevrimiçi güvenliğe verilen önem.

Uyumsuz İçerik Algısı: Zararlı veya yasa dışı içeriklere karşı öğrencilerin takındığı **tutum**.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak referansında geçerlik bilgileri ("-") olarak belirtilmiştir. Ancak, bir **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilen bu tür bir **psikometrik** aracın geliştirme sürecinde, genellikle içerik geçerliği ve yapı geçerliği çalışmaları yürütülmüştür. İçerik geçerliği, uzman görüşlerine başvurularak sağlanmalı olmalıdır. Yapı geçerliği ise muhtemelen açışlayıcı faktör analizi (AFA) ile test edilmiştir.

Ölçeğin kullanıldığı araştırmaların tam metnine erişim sağlanarak (bkz. Kaynaklar bölümündeki link), geçerlik çalışmalarına dair detaylı bilgilere ulaşılabilir. Yapı geçerliği testlerinin, ölçeğin internet etiği tutumunun altında yatan teorik boyutları doğru bir şekilde temsil ettiğini göstermesi beklenir.

Güvenirlik

Kaynakta güvenilirlik bilgisi de açıkça belirtilmemiştir ("-"). Standart ölçek geliştirme prosedürleri göz önüne alındığında, İnternet Etiği Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirlik analizleri ile değerlendirildiği varsayılmaktadır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda ve farklı öğrenci gruplarında kararlı sonuçlar üretme yeteneğini doğrulamak için kritik öneme sahiptir. Bu analizlerin sonuçları tezin metodoloji bölümünde detaylandırılmıştır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme (Geliştirme) türünde olduğu için, yapı geçerliğini belirlemek amacıyla faktör analizi (büyük olasılıkla Açışlayıcı Faktör Analizi - AFA) uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi alt boyuta yüklendiğini ortaya çıkarmıştır. Faktör analizinin, öğrencilerin **etik** algısının farklı yönlerini (örneğin, yasal sorumluluklar ve sosyal sorumluluklar) ayrıntılı ve yorumlanabilir boyutlar üretmesi beklenir.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Tutum Ölçeği)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi yer almamaktadır, ancak tutum ölçeklerinde yaygın

olarak 5'li Likert tipi derecelendirme format?n?n (Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler

Ya? Grubu: Ortaö?retim ö?rencileri (Lise ça??, yakla??k 14-18 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Resmi ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Özbildirim (Self-report) ölçe?i. Kat?l?mc?lar, **internet** eti?i ile ilgili ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Öznur Torun, Marmara Üniversitesi, etik alg?, siber zorbal?k, dijital sorumluluk, **psikometrik** özellikler, **yüksek lisans tezi**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? için telif hakk? sahibine (Öznur Torun) ve tezin yay?nland??? kuruma ba?vurulmas? gerekebilir. Akademik veya ara?t?rma amaçlı? kullan?m için genellikle teze at?f yap?lmas? yeterlidir.

Test Y?I?: 2008

Kaynaklar

Torun, Ö. (2008). *Resmi ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?rencilerin internet eti?ine ili?kin alg?lar?n?n incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri

Enstitüsü, İstanbul.

Ölçeğin kaynağı olan **yüksek lisans tezi**ne YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'ine buradan ulaşılabilir: internet-etigi-tutum-olcegi-toad.pdf

İnternet Etiği Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte doğrudan sağlanmamalıdır. Maddelerin tamamına, referans olarak gösterilen **yüksek lisans tezinin** ekler bölümünden ulaşılabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM